

Наш Лемко

РІК IV.

Ч. 20 (92)

Львів, 15-го жовтня 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, ул. Новий Світ ч. 22.
NASZ LEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Огодошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1.80 зол., Четвертично 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Повний склад Українського Народного Театру ім. М. Садовського, що завітає на Лемківщину.

„РАДОСТНОЕ СОБЫТИЕ“.

(Зприводу появи „Карпатского Звона“).

Врешті тріснула бомба! Це так довго „відлигався“ „Карпатський Звон“, орган о. Медведького.

З датою 1. жовтня 1937 закалатав врешті оцей „Звон“, у Львові, з друкарні Ю. Яськова (там свого часу друкувалися комуністичні газети — та це не шкодить!), за редакцію відповідає: Михайль Цебринський.

Під заголовком написано, що є це церковно-народна газета.

Вступна стаття п. н. „Сь Богомь!“ та дві статті „Радостное событие“ й „Основы цивилизации“ кажуть, яка це газета та яке її завдання. Хоче вона „воспитати молоде покоління нашого народа в дусь християнської культури, бо „помеж християнами многопремного лицедьров и чоловко-ненавистников“, бо „жолудкова“ етика пльнула большу часть интеллигенции нашего народа“, бо „на-

ши братья сь подь знака „новой эры“ (так москвофіли називають нас українців) хочуть „построити вь нашомь народѣ — Украину“ і т. д.

Отже ж „К. З.“ буде боротися з українцями. Ми цієї веселої борби очевидно не боїмося, лише власним оружжям „К. З.“ таки відразу пригвозджуємо його.

„Жолудкова етика“, бажання наживи, це в наших часах дійсно велика гідота, дуже велика — доводить до того, що людці, які в душі є безумовно православні, прикриваються ка-

толиками, аби лише брати гроші з католицької Церкви та за ці гроші штучно творити серед українського народу москалів.

Кажеться в „К. З.“, що українці підозрівають москвофілів о православля.

Ми кажемо — не підозрівають, але зовсім певно кажуть, що так рішуче є.

Як був би ще на світі хто такий, що сумнівався у це, — хай гляне на останню сторону „К. З.“ й перечитає, що там „рекомендує“ той „Звон“.

А рекомендує (поручає) він найвиразніше на світі — неморальну літературу, яку Католицька Церква осудила. На 137 числа цієї „літератури“ ледви кілька є написані католицькими авторами (це таке маскування!), а решта православними москалями, як Арцибашев, Толстой, Достоевський, Горький, Наумович (відомий виступник з Кат. Церкви) та іншими нерелігійними авторами, як Золя, Бальзак, Боккачіо і т. п.

А на закінчення (просимо 3 рази це перечитати! — Ред.) — хто годе це зрозуміти, що „католицька“ церковна газета пропагує не лише Шерльока Гольмеса, але — Декамерон Боккачіо -го. Добре протріть очі та ще раз перечитайте — „католицька“, церковна газета поручає Декамерона!

Більшої зневаги годі зробити Католицькій Церкві.

За 5 злотих будете мати книжку п. н. **ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ**, Ю. Тарновича, **УКР. ІНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВщині**, І. Бугера, та **СХІДНИМИ МЕЖАМИ ЛЕМКІВЩИНИ**. — Замовляти у Видавництві „НАШ ЛЕМКО“, Львів, ул. Новий Світ ч. 22.

Др. С. П.

Чому держатися нам нашої української католицької Церкви.

Релігійне питання, — справа відношення людини до Бога, — не є нове. Має воно бодай стільки літ, скільки існує людський рід на землі. І завжди воно має таке саме велике значіння для людини, бо завжди від його правильного наладнання залежить усе життя людини, щастявє або нещастявє. Людськість цим питанням завжди займалася, — найбільші уми, що то їх звемо геніями, присвячували цьому питанню довгі літа роздумування. Якщо декому здавалося, що в багатоміліонових народів, що ними тепер володіють московські большевики, — не існує тепер релігійне життя, що там упала безповоротно віра в Бога, що там виховаються цілі покоління без знання Бога, що вони привикнуть до цього та буде їм добре з тим — то він рішучо неправдиво думає. Якраз навпаки! Коли там упаде большевизм і настане свобода совісті й думки, тоді там прямо завітне релігійне життя, й то саме в цих, які виростили без знання Бога. Це безсумнівно станеться. У людській душі, хочби вона й зовсім Бога не знала, або про Нього забула, обізнється скорше чи пізніше душевний гін до Бога, нестримне, бажання чогось такого, чого не можна зловити руками, якогось іншого, неземського щастя, якогось іншого, неземського життя. Людина, а то і цілі суспільства можуть лихим життям це бажання придушити, заглушити, але викоренити — ніколи!

Далше, — коли би навіть була у життя якогось народу доба, протя часу, де би він забув про Бога, легковажно Його, то опісля приходить доба відродження, такий час, де нарід знову робить у душі владиствє місце для власного Пана.

Подібне явище можемо завважити й серед нашого народу. Хто ще тямить довоєнні часи, тямить і те, що наша інтелігенція, головню молада, справді не виступала прямо проти релігії, але цуралася її. Багато хто бачив академиків, щоб вони постійно ходили до Церкви, сповідалися, здімали шанки перед церквою, чи хрестом хрестилися? Багато хто чув, щоб у дискусіях цих молодих людей, хто з них відважно боронив релігії? Цього не було! Задурманені немудрим, але такі модними соціалістичними клічками, вони просто стидалися признатися до вірую-

чих, не хотіли наражувати себе на закиди заскорозлості, неспоступности. В їх практичному, буденному житті не було офіційного місця, ані часу для Бога. От — так жили ані з Богом, ані без Бога. А сьогодні яка велика зміна настала! Мало не все навідворот! Тяжко знайти сьогодні студента, щоб він не ходив до Церкви, щоб не ходив на великодні реколекції, щоб не ходив до сповіди, бодай великодньої. Тим більше старша інтелігенція, яка в своєму буденному практичному житті щод раз більше часу й місця присвячує справам душі — релігії.

Зате на жаль, по наших селах знаходяться такі „пустовці“, що на їх думку „не модне“ ходити до церкви та бути практикуючим католиком. Насувається тут немиле порівняння з модами в одежах; саме те, що „пани“ давно кинули в кутюк, як немодне — тим говорують на селі, як модним.

Релігійне питання дуже важне для всіх людей, для нас українців стає це важнішим, а то з огляду на стислий звязок нашого обряду з усією долею, долею нашого народу в минулому й теперішньому. Христова віра існує в засаді в двох орядах: грецькому й латинському, або як деколи говориться — в східньому й західньому. Хоч християнство знане було в старій Україні, добру сотку літ перед 988 роком, офіційно ми прийняли віру Христову в тому році з Царгороду, з Греції, отже ж у грецькому обряді. Але ж бо тут знову виринає важне питання: яка була тоді ця Христова віра, що ми її прийняли? Католицька — чи православна?

Зі сторони православних постійно говориться й пишеться, що давни Русь завжди мала буді православна, щойно в берестейській Унії в 1594 році наші єпископи „зрадили“ православя та перейшли на Унію. Як же ж виглядає правда?

Таке важне питання не може лишитися без певної відповіді, не можна відповідати — так, чи ні, без ясних, переконливих доказів. А докази є ось такі: Ми прийняли Христову віру в 988 році, а церковну єдність, тобто узнання Головою Церкви Римського Папу зрівнав царгородський патріарх в 1054 році, отже ж тоді, коли ми приймали віру, православя ще на світі не було.

Друге: Навіть по 1054 році, коли царгородський патріарх вже не узнавали Папи головою Церкви, коли зірвали з Ним усілякі звязки, наша Церква цього не зробила. Що так справді було, на це маємо слідуючий, безсумнівний доказ: Наша Церква святкує свято перенесення мощів святого Отця Николая, а це свято ввів папа Урбан II (1088—99 pp.), більше як трийцять літ по схизмі Керуларія.

Того свята грецька Церква взагалі не має, лише українська. Якщо наш Митрополит й Єпископи були би тоді православні, то навіщо приймали би до свого календаря й святкували свято, яке устанювив Папа?

Маємо також письмєнні документи, що в двацять літ по тій схизмі, наш князь Ізяслав шукає помочи в папи Григорія VII. та наче на його руки видає Україну під опіку святого Петра. (Тоді був такий звичай). Це було в 1075 році

Тож знову питаємося: Якщо Україна була тоді православна, якщо зірвала разом з Греками єдність з Римом, навіщо український князь йшов до Риму — радше був би пішов до Царгороду!

Отже ж бачимо, що справа є зовсім ясна.

Ми прийняли віру з Греції, але вона була тоді католицькою. Пізніше, перериваються зносини з Апостольською Столицею та десь менше більше від 1100 років грецьке православя заволоділо Україною. Цей правди не можна заперечувати, одначе ніколи не слід забувати, що все таки в нашому народі тіля іскорка, думка, бажання злуки з Римом, та час до часу вона спалахнула в огонь — унію.

В 1247 році заключає унію з нами наш галицький король Данило. (Далі буде).

Коду у Вашій хаті хтось курить те зверіть йому увагу, що кожний український курець живе тільки

ТУТОК І ПАПЕРЦІВ

„КАЛИНА“

з української кооперативної фабрики „Будучність“ в Тернополі

Сильна воля — знамя Лемківщини.

Незвичайно розумний голос молодого українця з Лемківщини в справі наших загальнонаціональних справ і недовгань.

Як повинні всі працювати для народнього добра.

Мусимо похвалитися перед нашими Читачами великим признанням до численних наших Дописувачів, молодих наших Братів у Лемківщині. Вони йдуть разом з нами нашим простим шляхом, що більше, вони сильно працюють над собою, горнуть науку повними пригорщами; їхнє молоде, але палке серце відчуває гарячо кожний біль нашої тіснішої батьківщини Лемківщини. Релігійне, чисте, здорове й моральне життя, культурний, тверезий розвиток, пильна обов'язкова праця, спільна наша мета, здоровий повіс національного зерна — оце витичена дорога Лемківщини.

Не хочемо бути голословні, тому для приміру гідного наслідування друкуємо прислану, дещо поширену та примінену до загальних відносин, статтю нашого молодого талановитого Дописувача з Сяніччини:

„Незадовго завента до нас довга зима, скінчиться тяжка праця в полі, настануть дні зимового відпочинку. Але ми не сміємо відпочивати, ані дарувати, лежачи цілими днями на теплій печі та вгрівати свої п'яти. Зиму мусимо як слід використати, намітити плян на будуче, щоб ми жили повним життям, а не наймитами на власній господарці. У своїй хаті своя правда, сила й воля. Та як тяжко відчуває ще багато сіл брак своєї домівки „Народнього Дому“, — де могли б свобідно, з повним розмахом і рішучістю працювати, організувати себе, разом сімло згуртувати всі наші сили, нашу волю, але не пробуджену ще енергію до борби з нашим найбільшим ворогом — темнотою. В нас уже така звичка, що ми любимо багато говорити, видвигати конечні справи, та хоч скоро наша постанова набере великого розгону, так ще скорше розпочате діло вине в перших початках, або таки згасає без початку на самій бєсіді.

Багато є українських сіл на Лемківщині та не всі вони однакові; одні більші, багатіші, другі менші, бідніші; знов-же ще інші невеличкі, але багаті, бо люди в них свідомі, не животять, але живуть; у них є свої Народні Дому. Догідна площа під будову такого дому

напевно знайдеться в кожному селі, а пролож зими доволі багато часу, щоб точно обдумати, перевести збірку, звести дерево з ліса (коні й так дармо стоять, бо заробітків немає), та скоро святе сонічко огріє земельку, взятися до будови рідної хати - твердині, що станеться носієм висилачем освіти та народньої культури. Таке бачимо в Дубрівці, Тарнаві (й каміння вже звезене, куплена площа, а молодь коротає свій вік у Абрума або Хальника при шпіритайці!), Вороблику, Чертежі, Мошніці, Барвінку, Ростоці, Ганьчовій, Полавах (навіть дозвіл є на основання читальні „Просвіти“!) і так дальше. Друга справа немешке пекуча — це всі наші нежитки, стависька, багна, жібрки, яруги, що від соток літ марнуються й не

принносять ніякого хісна ані господарям ані загально громаді. Те, що по десятках моргів нежитків пасуться деколи коні, гуси, або дівтора бігає, стільки вартає, що кіт наплаче. А засадити морвовими деревами ці нежитки, або дозоно — чималий дохід матиме громада. До того ще з старих морвових дерев прекрасний і дорогий матеріал до майстерки. Листями морви годувати шовкопрядку — тисячі злотих за малий вклад праці річно та повні кошелі смашних солодких овочів нашим найменшим. Ех, батьки! Водіть своїми спрацьованими пальцями по цих рядках, нехай ці рядки оживуть у ваших головах! Серце з одчаю стискається, як глядіти на ці наші пошматовані нивки, на цей чорний, без ножа святий хлібець, оцю нужду. А не так воно повинно діятися у наших пишних, бескидських горах. Ой не так, ні!

(Далі буде). Михась Зошак.

НАДПРИРОДНІ ЯВИЩА.

Образи Насті Волошин по вікнах на Лемківщині.

Українська стигматичка с. Анастасія Маріям Волошин Ч. С. В. В. ходить духом по світі та всімді зіставляє різні мистичні (всезначні) образи на шибях вікон, як постаті святих, краевиди, написи і т. п. Такі образи є також і по Лемківщині по церквах, парохіальних домах, школах і по хатах.

Ці образи можна знайти, але треба стояти у відповідній віддалі від вікна й ніще від шибі, а часом лещо збоку. Багато є положених на шибі поэмю (лежачи) так, що треба шибю здіймати і первертати вправо або вліво, а часом і догори ногами. Деколи ці знаки чи написи є зі середини так, що треба би відчинити і так це відчитати.

Такі образи опалізовані (викликає в різних красках) на вікнах я Сєвєв на Лемківщині в Ізбах, у Криніці, в Полянках к. Береста (у солтиса на бальконі) і у Більчаревій у школі (краевиди). А в Кондільовій, у римо-католицького парохіа є образ летучого ангела, моніграм стигматички А. М. (Анастасія Маріям) і різні інші фігури та написи, про які той о. парох пише у часописі „Христос Наша Сила“ ч. 29, з 1. серпня ц. р. Також і в Фльоринці є багато таких знаків по домах різних людей. Там на присєвєвній часовні (з північної сторєви) є на шибі два мечі; тем-

ний бланший і ясний менший, а й другий шибі є по попольські напис: „Валька“, але зі середини вікна так, що з надвору це читається залозувь. (Що там є по польськи писано, то думаю, для того, що теперішнє „православіє“ є для нас дійсно „Валькою“, бо хіба всі знає, на чіх воно услугах, в якій мові пишуть там, дають метрики

Вкінці багато є там опалізованих вікон у гр-кат. церкві і монастирі оо. Студитів, де м. ін. є дивний знак: А 9, з під ним 10. Цей знак мені висясували лемки з Фльоринки так: „А“ та коло нього „9“, це значить, що 9 літ (за Анастасія Волошин), як там існує церковний роздор, а ще має існувати 10 літ. Можливо, що це сповнитися, бо с. Настя є стигматичкою, що жертвується за єдність Церкви і українського народу. А що її рука так густо поробила свої знаки по цілій Лемківщині й Галичині, то є найкращим доказом, що Господь Бог приготував українській нарід до якихось великих подій, про які так часто моляться в екстазах (захопленнях) с. Анастасія Волошини.

Ехм. Мартин

Настоятель Захисту Сиріт на Личаківі.

Замітка: Про с. Настю Волошин написав о. др. Г. Костельник дві книжки п. н. „Настя Волошин“, ціна по 1 зл., Замовляти в „Рідній Школі“, Львів, Сикстуська 20.

„На сінокосах“ — уривок з вистави „Хмара“, яку ставить Український Народний Театр ім. М. Садовського.

Небуденні Гості.

Наша забута Богом і людьми Лемківщина побачить український Народний Театр ім. М. Садовського, що вже виїхав з Львова до Перемишля та відсіля через Дубецько, Динів, Порохник, Березів, Грабівницю завитає зі своїми виступами на Лемківщину. Цей український Нар. Татр буде ставити

свої вистави в Сяноці, Загір'ю, Ліську, Балагороді, Устриках і других містечках на Лемківщині. Привітайте його ширю й тепло та допоможіть чим хата багата!

Заввага: Врештешні з вистав й інші звіти прохаємо кожноразно присилати до нашої Редакції, з великою охотою їх надрукуємо. **Ред.**

У відповідь „о. Полянському“!

(Яким часописом є „Наш Лемко“ — а яким „католицьким“ священиком є о. Полянський?)

В попередньому числі „Нашого Лемка“ знаходиться вістка, якто о Іван Полянський, парох обох Воробликів, біля Римонова, робив рекламу „Нашому Лемкові“, називаючи його „комуністичною, тайною і т. д. газетою“.

„Наш Лемко“ не потребує ніякої оборони перед цими божевільними закидами, бо кожному Лемкові, зокрема самому о. Полянському дуже добре відомо, що:

1) „Наш Лемко“ завжди стояв і стоїть на католицькому становищі, завжди боронив і боронить Католицьку Церкву, особливо перед московською схизмою.

2) завжди був й є за тим, щоб широкатолицький дух заволодів цілою Лемківщиною,

3) є українським національним часописом, як це з природи речі впливає, завжди і встоїди проповідує безкомпромисову борбу з комунізмом, як зо смертельним ворогом так католицької релігії, як й української нації,

4) вважає всяку акцію москвофілів, зокрема само оснування Здрю за особливо шкідливе як раз для католицької Церкви.

Так отже всім зрозуміле, що ті закиди є зовсім безосновні.

Натомість, у поведінці й діяльності о. Полянського можна знайти багато такого, що в своїх наслідках підготовляє ґрунт безбожництву й комунізмові:

1) Повне занедбування душпастирських обов'язків (уся душпаст. праця обмежувалася до того, що — а був такий час — що у Вороблику як раз у місяці відправив о. Полянський святу Хвалу Божу),

2) заступаючи апост. адміністратора (по смерті о. Масцоха) якраз найбільше переслідував тих, що поборювали комунізм (чи о. Полянський забули, що з о. Салом робили?)

3) а в чтг. Качковского, де о. П. так залюбки перебував, яка велася робота — чи не сидять його „вірні“ за комунізм?

А вкінці отче Полянський, поспитайте своєї совісті, чи Ви своїм „приватним“ поведінням так у Смільнику, як і тепер у Воробликах, багато збудували своїх „вірних“, давали все добрий приклад чистого, морального життя?! Та, чи знаєте о. Полянський, чому то Ви „перепали“ в конкуренції на Здрій?! Недаром сказав єпископ Л., „билбим ценжко зґжешид, гдибим ренкен до теґо пшиложни“.

Даруйте отче Полянський, не маємо більше місця в газеті... але якщо хочете нас тягнути за язик, ми готові ще окрему сторінку присвятити „монографії“ про Вашу чесну особу...

ПОСТАНОВИ Й РІШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ.

В днях 23 і 24 вересня цр. відбулося засідання УПР, на котрих українські послы й сенатори розглядали останню протиукраїнську нагінку. Ухвалено резолюції з протестом проти нагинки на українців польської преси й організацій та з протестом проти пропагування засади збірної відповідальності у відношенні до українців за вчинки невідповідальних одиниць.

—о—

ЖИДИ ДЛЯ ЖИДІВ, А В НАС ЯК?

Жиди по всьому світі держаться купи й помагають собі взаємно грошево й політично. Наприклад жиди в Польщі дістають від жидів в Америці щорічно цілі мільйони доларів допомоги. Ті самі жиди в Польщі, запомігшись від своїх американських земляків — посилають грубі допомоги до Палестини, щоб піддержати там будову жидівської держави. Будувати Палестину помагають також американські та англійські жиди й взагалі жиди з цілого світу.

Ми віримо, що наша українська еміґрація з Лемківщини в Америці теж допоможе нашим братам у Лемківщині, станути на здорові ноги.

КОЖНИЙ ВЖЕ ЗНАЄ, що найкращим дитячим, національним часописом є

„ДЗВІНОЧОК“

Це вчитель, приятель і товариш українських дітей. Гурно ілюстрована книжечка „Дзвіночок“ зміщує хвилями ідеї оповідаючи, вяснить байки, вірні сенки, загадки, жарли, ребуси, пісні з нотами і т. д. — Чи Твоя сестричка, братчик має „Дзвіночок“? — Конт маїл, бо всего 2 злот. вистачить річна передплата. (Подільное число 20 гр.)

„Дзвіночок“, Львів, Косцюшка 1 а

ДОВИНКИ

Від місяця жовтня цього року почалася акція доживлювання шкільних дітей, що буде тривати аж до квітня 1938 року. В тому часі наладають 10 тисяч шкільних кухон. Слід подбати, щоб і наші школи на Лемківщині скористали з цього добродійства, бо тут у першу чергу шкільна дитина голодує, або недостатньо відживлюється.

В місті Ряшеві оснували Християнську Безвідсоткову Касу, що обіймає своєю діяльністю цілий ряшівський повіт. За цим повітом повинні піти другі повіти та в себе теж оснувати такі каси; сьогодні скрізь однакові гаражди.

Перед судом у Сяноці станув бувший податковий поборець Михайло Бліхарчик, якому закидають організування грабницького нападу. Його засуджено на 18 місяців тюрми.

У Польщі пропіввають річно 1 мільярд 444 мільйонів злотих. За ці гроші можна би набути цілорічну продукцію польського волоконного, шкіряного і шевського промислу та одночасно дати заняття 140 тисяч робітникам.

Річний ярмарок на баранів, відбувається щороку в Горлицях, в дніх від 29 вересня до 25 листопада. Найбільше баранів доставляла на торговище село Рихвалд, що на основі старих королівських привілеїв може без окремого дозволу й оплати у своїй місцевій різні забирати понад 200 баранів у цьому часі. Подібні великі річні баранчі торги відбуваються восени в містечку Буківське та Римакові. В довірених часах господарі з Горлицьких нудилися з господарями з Римаковщини та Дуклянщини, та йшли аж до Семигороду; там закуповували сотки баранів й овець та гнали їх закарпатськими рівнинами, або коротшим шляхом через закарпатську Лемківщину аж до Спичу або й даліше. З такого гандалю привозили вони гарний дохід, що давав їм пережити зимові дні та говіння в часі передлітняку.

Культурний вїйт. „Правда“ пише що в селі Бонарівці вїйт до Стрижева судив якусь справу між селянами й коли почув, що вони говорять по українськи, зверещав: „Ту вольно мувиць тільки ржондвомм ензникм“. Пан вїйт видно не знає, що кождя людина так має говорити, як їй Пан Біг призначи.

Надзвичайна подія. Чин ОО Домініканів покинув місто Львів і

перенісся до Варшави, забираючи з собою все своє рухоме майно. Ці переноси окуптані тайною, бо ОО Домінікани перенеслися до Варшави в найбільшій таємниці перед ширшим громадянством. З рухомих скарбів, що їх забрали і вивезли з собою Домінікани, найбільшим і найважнішим скарбом є їхній архів, котрий становить неопірно важну кришину відомостей ще про ту добу історії, коли наша земля за панування князів була незалежною Галицько-Володимирською Державою. Прикмета цих черців, які є місіонарами й бесідниками — покора й чуйність, відси також їх назва: „пси божи“ (Домініканес — по латині).

В Ж Е П О Я В И В С Я

одинокий, український національний календар

„БАТЬКІВЩИНА“ на 1938 рік,

по ціні 120 zł. за один примірник з пересилкою 145 zł.— Заовладати за попереднім надісланням готівкою:

В-во „Батьківщина“, Львів, ул. Чарнецького ч. 8.

Чи не дивогляд? Дістаємо такий комунікат із Самбора: „**Maloruski Glos Karpacki**“, obejmujący wszystkie maloruskich mieszkanców Karpat i Podkarpacia w Polsce, a to: „Bojków“, „Huculów“ i „Łemków“, jako dwutygodnik, wychodzić będzie wkrótce w Samborze! „Glos“ redagowany będzie w używanym dotychczas powszechnie przez te plemiona języku **maloruskim**, — a stać będzie na platformie współpracy gospodarczej i państwowej z Polakami wedle zasady: im silniejsze państwo, tym więcej dobrobyt jego obywateli. Szczegóły poda pierwszy numer programowy! Sambor 1. 10. 1937. — Tymczasowy Komitet Organizacyjny. (Dwa підписи нечитки).

Відділ української преси відкрили в „Палаті Преси“ на світовій виставі в Парижі. У ньому зібрані всі українські часописи з усього світу поза межами большевії.

Юрисдикція ап. адміністратора для Лемківщини — довга стаття під таким наголовком видрукована в „Ділі“ ч. 203, з 15 вересня 1937. Крім цього обширну статтю п. н. „Із гараздів Лемківщини“ помістив „Новий Час“ ч. 215, з 29. 9. 1937 р. Появу статтей про Лемківщину будемо стало занотувувати, щоб удектишати працю нашим дослідникам Лемківщини.

Жид в ярмурці в суді. В часі одної судової розправи в Новому Сяноці, на салю розправ увійшов жид в ярмурці. Суддя звернув йому ува-

гу, що перед судом треба зняти накрита голову. За жидом обстав адвокат Штайнцек, якого за заввагу на адресу судді покарав Найвищий Суд гривною 10 zł.

Сірниковий монополъ розпочав виріб і гуртову продажу запальничок. У подрібній продажі одна степмльована запальничка буде платитися чотири злоти.

Лопатою по голові вдарив у Селі Святім, коло Ярослава 27-літній Петро Горак свого кривого 60-літнього Луку Горака, в часі сварки за межу, так сильно, що вбив його на місці. Вбивника арештували.

Мало йому було пенсії. Урядник С. Добжанські при старостві в Тарнові відповідає перед судом за те,

що він мав бирати від інтересів грошеві хабарі за полагодження різних справ у старостві.

За святотатство покарав суд у Сяноці 6-літньою взыницею львівського механіка Венгельського, що вкрап п'ять церковних чаш та інші річі.

Осторожно панове шофери. У перемиському шпитаїлі помер Шлім Дим з ліського повіту, якого перейхав самохід тамошнього старости.

Нові мости побудували на Сяні під Лежайськом. Будуть мости на Ославі під Загірям, окремо будуть направляти поверхні доріг, що пролягають через жабці.

Виплатив неправно задержаний пенсією священикам о. Медвецький за застеренням, що, „...симвь анулюється кару і повѣдомляється, що звдержана дотация буде Вамь выслана разомь съ дотацияю за мѣсяць вересень 1937. Ровночасно однакъ повѣдомляється, що если буде сконстатоване, що Ваша Всечесность повинно отмовив кан. послуху и не подчинився зарядженю въ справѣ пренумераты, читана и поширювана заборонеными часописей, тогда оуоулована теперь кара буде подвоена. Отъ Орд. Ап. Адм. Рымановъ-Здрой, о. Медвецький“

Поширюйте наш часопис й приєднуйте нових передплатників.

Згоріло ерекціональне майно. За-недбання своїх обов'язків. По опорожненні парохії Опарівка, коло Стрижева, найшлося ерекціональне й церковне майно (разом з усіми приходськими забудованнями) без опіки. Дотеперішній завідатель парохії Опарівка Веч. о. Андрій Кот вступив на днях до ЧСВВ (Чин Святого Василія Великого), а о. Медвешкий не вважав за вказане обсадити опорожену парохію. В наслідок того якісь комунарські типи, користаючи з нагоди, підпалили всі господарські будинки, які згоріли дощенту. Не знаємо, хто буде відповідати за шкоди, які спричинила безбожницька рука...

Пишіть про все, що діється у Ваших селах і предпийте нам постійно нових передплатників. Даймо доказ нашої зрілості!

НЕЧУВАНЕ, АЛЕ ПРАВДИВЕ.

Українські хлопці з Лемківщини, що служили при війську, одержали військові книжечки з такими дивовижними написами в рубриці: „ендик мацержисти“ — написано: „руські“, а „народовосць“ — „лемко“.

ЧИМ ВОЮЄШ, ВІД ТОГО ГИНЕШ.

Дня 27. м. м. у свято Воздвиження Чесного Хреста, вергав воробицький громадський полевий і „стражнік“, Василь Снявський, член чит. Качковського у Вороблику зо судової розправи в Коросні. По дорозі хотів похвалитися Францішкови Кушварі, що копав у полі бульбови, великим „привілеєм“ посідання револьверу.

Оглядаючи револьвер, оба спричинили вистріл, у наслідок чого тяжко ранений Василь Снявський в правий бік, помер по півгодичних судорогах.

Дивне, що багато москвофіль-

ських „деятелів“ одержує „привілеї“ на ношення зброї, хоч зовсім не вміють ними орудувати та що гірше по пияному стріляють „на віват“. Ухо візьме відповідальність за їх учинки.

СТРАШНА ТЕМНОТА ПОЛЬСЬКИХ ХЛОПІВ.

В Бучаччині сталася в часі недавнього страйку польських лядовців подія, яка досадно свідчить про страшну темноту польських хлопів. Якись большевицькі провокатори пустили серед місцевих хлопів-колоністів чутку, що староста дозволив хлопам грабувати місточко Золотий Потік. Мазурські хлопці повірили і вибралися юрбою зі сокирами, мішками на грабунк. На передмісті стрівув їх поліцей і запитав куди вони йдуть. Хлопи відповіли, що йдуть грабувати, бо „пшече пан староста зєрволід“. Хитрий поліцей відразу зєркував, в чому річ, і холоднокровно сказав: „Врацаць, пан староста одводал рабунк. Рабунк одбєдєзе сен в пьонктє“. Мазури заклали серди-то і забралися домів. В п'ятичю вони знову зібралися йти на грабунк, але влада повідомлена про те поліцаєм, спровадила до Золото-го потока більшу скількість поліції і вона розігнала банду грабників.

Як бачимо колоністам з надмірної оліки над ними перевернулося в голові і їм здається, що їм можна робити все — навіть рабувати.

І, на жаль, є у нас селяни, які вірять людоям, що йдуть під командою жидівських комуністів. Але свідомі українські селяни знають, що їм з темними мазурськими хлопями не по дорозі.

—О—

Фалечна жена.

Де ти мєне, Василєньку повєдєш, Кой ти свѡйой хагинѡньки не мєш?

Повєду тя, повєду тя г чуждѡю, Лем си свѡю, лем си свѡю збѡдѡю.

— Ганьчо, борєнько згѡтов сєс лєвєш, бо, сонєнько юж на оборонѡжилн, а ти ищи г пєцу не закуряжнл. И фѡйку бнм си прилюк.

— Дѡле бѡдо пѡкій з тим дзѡвѡкѡям, лем бн-с мѡ на рѡки зазервѡ и одѡгѡвѡс на дѡчнй старѡнок. Бѡло си пѡно привєсти, велєбнй гѡздѡ!

— Та нач на мѡ гѡмбу роздѡвѡш, ѡ шєнѡ-цѡцнк воркѡливой. Раз ти рєку, ѡ так хѡу и так мѡст бнтн.

— Дѡвѡла зѡш снѡгѡцѡго! Олє мѡ рѡскѡж! Лем бн сѡ надѡрмѡцн здѡѡвѡ.

— Смот, што дзѡвѡндѡш, бо тѡ спєру; з колннкѡми тѡ вѡдѡвѡжѡм — тѡ помнннцє.

— Гѡдє сѡрокѡтѡй, бѡдѡй тѡ нѡндѡз г жнбр зѡглєклѡ, кой єс пѡ нѡя сѡ прнѡнѡчнв — стєрнѡцѡй, волѡхѡч бурмнлѡ!

Тѡкой снѡдѡнѡ кожднєцѡцѡго зрѡнѡ Мнтро Сѡвкнв мѡснв прохѡвѡкѡнѡтн, пок сѡ Гѡнѡцнско одѡбрнлѡ; пок сѡ снрннчѡ не перѡнѡднлѡ нѡй сѡ покѡчѡт бѡльцє, ѡк бѡзннѡй лѡго. Хрнсьѡянкѡ не пѡтѡвѡрѡ, ѡ хнжѡ не храм. І Мнтро бѡртѡк — нѡч сѡ зсѡятѡй? Вєрѡ Бѡжє, што так неєсѡчо.

Ж гѡ раз, на лнстн пѡхѡвѡ, дрѡбнстнй вѡз прнлюк. Лем кѡнку

І найменшими ошадностями в ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Гродзіцьких 1. п. П.
розбудуйте рідний промисл.

ЩО НОВОГО В СВІТІ.

Німеччина витала володаря Італії, Мусоліного, що гостював у Гітлера. На великому зїзді гітлерівцїв у Нюрнберзі Мусоліні разом з Гітлером брали участь і привіталися великій організації німецького народу. Австрія й Чехословаччина затривожені нарадами обох вождїв, але Гітлер сказав, що він як тек і Мусоліні не хочуть вїйни, лише не допустять у своїх державах до большевицьких переворотів. Большевизм є найгірнішою загрозою заходу та його культури.

В Еспанії доходить уже до цілковитого злїквідування червоних і розбиття большевицьких бандитів.

В Китаю осягнули Японці великі успіхи. Вони оточили 100-тисячну китайську армію та постійно бомбардують теперішню китайську столицю Нанкін.

На великій Україні дальше розстріли керманіччї і голод. Населення не виконє приказів червоних наїздників, ннщнт засївн, ѡкн захлѡнна большевицькѡ рѡк рнчнѡ зѡбрѡє до свѡїх мѡст, ѡ населєннѡ соткѡмн, тнсьѡчѡмн гннє з голоду. З пануѡвѡнѡм большевнѡкнв на Українѡ дѡжє крухѡ. Народ пѡднѡснть голоѡу.

—О—

хнбуѡлѡ, што дѡшєчкѡ бнлѡ сѡ зѡморнлѡ до сѡдѡ вѡчєсѡго. Бнвѡше не вѡднѡвѡ, ѡнн не вѡркѡв, бѡ сѡ смертѡйкн зѡвѡж; ѡнн бн снѡкѡ не крѡмѡкѡ на свнрбнгуѡх прн потѡцн, рѡстѡцн.

— Хлѡп бѡбі гѡздѡ — несѡтннѡк, лем грѡз бн карѡвѡнчнтн. Сн ѡж нѡнѡнѡчн зчѡдѡвѡлѡ, кєт сѡѡтѡ дѡкѡс сѡ рѡзтѡрѡлѡ на мнрнѡй гѡздѡвѡнѡнѡ: Мнтро з Гѡнѡчѡм зѡпѡнѡднлн зѡвѡд гѡмбу. От тѡднлѡ сонєнѡко, гєй, гѡ кѡждѡ шкѡбѡрку свѡї бнлнй пѡзѡрнѡк штурнлѡ. І бнвѡше юж брнѡкѡчкн по ннжн і по хѡморѡдн не зѡвѡдѡтн. ѡкѡй єднѡй фѡлєчнѡй, тѡкѡй дрѡгѡй, док сѡ рѡзѡмѡу не дѡбнлн, што зѡвѡдѡ г лнє вєдє, ѡ прнѡзѡн гѡрн вѡлнтн і сѡклн дннѡкѡт. Дѡстѡмєнтнн, штѡ так!

Ю. Т.

О Маріє, Діво, Мати не дай пропасти!

Одним з найбільше змістовних слів нашої мови є слово: **Мати!** Хтож, вимовляючи це слово — не думає про найближчу собі особу, про невтомлену опіку, яка ніколи не спускає з ока своєї дитини, якої щільно життя є доброю тої дитини, її щастя, яка радується, коли її дитині усміхається доля, всіми силами старається знову піднести дитину коли вона паде. Одиноке серце матері палає неустанною любов'ю — твердить знаток матірнього серця. Коли всі покинуть людину, хай знає, що є хтось, хто дав йому життя, хто опікувався ним від пеленки — хто беззастанно серцем лине до своєї дитини — це його мати. Незавидна є доля дітей, що втратили свою матір.

Український нарід, хоч розбитий, герить морально й матеріально — та проте можна позивувати йому одного — опіки його Матрі, Пречистої Диви Марії. А опіка ця вічна, як вічною є Пречиста Діва. І в найтяжчих хвиликах народу — благання його спрямовано першазе до Небесної Матінки - Марії. Козаки під її знаменем стримували навалу бісурменів, що своє поганство хотіли світові накинати. В турецьких каторгах ревно благаї наші брати помочі Пречистої. Образ її підбадьорював українського жовніра в боротьбі з большевицькою навалюю. І нині українська молодь горнеться під прапор Марії, шукаточи там джерела віри й сили для виконання велитеського діла.

Яким скарбом для українського народу є Пресвята Діва Марія, унаглядное м. і село Заліся коло Ряшева. Дивлячися з боку на Заліся — маємо вражіння польського села — розговорною мовою є мова польська, пісні теж такі самі, ті, що поверховно оцінюють кожну справу — можуть сказати: „Поляци визнали грецько-катола... Але це груба помилка. Бо вже питаючи когонебудь там, хто він є, чуємо відповідь: „естем Русин“!

Адже знаємо, що кожному людину зачисляемо до того народу — якого членом ця людина себе визнає. І в цій площині національна приналежність села Заліся є позитивно для українського народу розв'язана — а саме, мешканці Заліся творять з українським народом одну велику понад 40-мільонову родину. Заліся є явним доказом розміщення українського народу.

Серед села пишеться гарна церква, византійського стилю, яка

Апостольство Молитви Дітей в Залісію коло Ряшева.

своєю копулою зовсім не є подібна до розсіаних по доколинних селах костелів. Священник грецько-католик, в церкві співають Службу Божу, як по інших церквах — одно тільки відміне, що проповідь говорить священник по польськи, та молитвенники мають селяни писані латинкою, але виговір український.

Цікавим документом є пісня до Пречистої Диви Марії, Опікунки Заліся коло Ряшева. Дуже характеристичний є слідууючий уривок:

Oha, bo misce toje obrata,
By swideczyty taski ditam swoim,
Parafijy rusku tut zachowata,
By narid Jej Syna z sarchia chwalyt...

— Тут мешканці признаються, що церква, в якій находиться чудотворний образ Пречистої, задержала їх духа, вірного українській Ідеї.

Нині парохіальний дім є осередком культурного росту цього села. Досить часто відбуваються представлення релігійного змісту, приготування дітей до релігійних практик — тут власне панує той дух Марії. Не випадковим є певно факт, що на празник в Залісію „Успенської Пресвятої Богородиці“

приходять там селяни з Опарівки — українського села на Лемківщині — віддаленого понад 30 кілометрів. Знову на празник в Опарівці — Різдва Пресвятої Богородиці — зі Заліся приходять до Опарівки. Це явний доказ про духову зв'язь тих сіл — оперту на приналежності їх до одного українського пня. В Опарівці вони бачать українські установи, чують прекрасну українську пісню, в них збуджується гордість за приналежності до українського народу й сильне бажання стати повновартими з іншими селами.

В розмові з ними завважається радість, коли розмовляють з Українцями, лише часом лице їм рум'яніє, що вони свої українські почування мусять висловлювати в чужій мові.

Тепер там є сильний національний відрух, діти вчать рідної мови, українська преса зачне собі здобувати право горочанства, вже виростають свідоміші одиниці, які під опікою Пречистої, віддані своїй церкві та під умлим проводом ведуть своїх ближніх до світлого завтра українського народу.

Браття і Сестри села Заліся — будьте вірні нашій Опікунці, Небесній Цариці — вірте в силу великого українського народу, не сумуйте, що вас є мало, що кругом вас несвої лица, за вами стоїть український нарід, злучений з вами кров'ю і почуваннями. Ідть під прапор Марії, яка „пархію цю (Заліся) задержала для українського народу“ — вона не опустить вас, але заведе до побіди Правди над злом — заведе вас до мети, до якої стремить та за яку побивається весь український народ!

Приятьель.

Хата без книжки, це дім без вікон.

Є в нас цілі села, де не приходять ані одна релігійна книжка зі Жовкв!

Чи не стид і ганьба? Зо самого лише молитвенника — добрим українцем - католиком сьогодні не будеш! Затям собі це! Дивися на ворогів Церкв й Народу — які вони меткі. Грубі мільони видає річно безбожна Большевія на червону книжку й пресу, у всіх мовах світу для агітації.

А що робимо ми — католики? Нічого, або дуже, а дуже мало! Не жалуй брате, й ти сестро цих

пару сотиків на добру книжку до Жовкви. Велике діло зробиш! Не буде тобі пізніше викидати твоя дитина святих образів з твоєї хати, ані покутати за чужі гріхи по тюрмах! У кожному селі повинна бути українсько-католицька читальня! Жадайте каталогів і списків книжок. Пишіть на адресу: Видавництво ЧСВВ. у Жовкві.

Передплатники

в Америці й Канаді

присилайте передплату на адресу: „Наш Лемко“, Львів, ул. Новий Саїт, 22.

Комуна не спить.

Часто читаємо в пресі про комуністичні процеси. Тут і там викривають якусь тайну друкарню, що пускає в світ комуністичні летючки; часом большевицька зухвалість доходить до того, що пробують друкувати комуністичну газету, деколи під покришкою національної роботи, або таки явно намагається поширити большевицькі, безбожницькі ключі. У висліді цього скриті большевики, що гніздяться часто по наших містечках, ловлять у свої сіті одного, двох, деколи більше несвідоміях, обдурюють їх проти „ксондза“, Церкви, Бога, релігії, бо на їх думку віра й релігія це видумка буржуїв, а всі селяни то пролетарі, покриті гнобленнями, вислизувати, гнати й голодні. Находяться ще й такі „птиці“, що напалкалися большевицької науки по Франції, Канадах, тому хотіли

би в своєму селі заводити такий лад.

А тепер спитаймо, хто їх поклікує до тої роботи? Чи може біда змушує до комунізму? Може то самі бідні безробітні?

Гляньмо на процес, що саме відбувся в Люблині. Там засіло на лаві обвинувачених 40 провідників комуни з одного лише міста Люблина. Хто ці обвинувачені? Не будемо подавати імен усіх, бо шкода місця в газеті. Провідир люблинської комуни жид Хаїм Зільберг, такий „пролетар“, що аж був директором банку та брав найменше 2 тисячі злотих місячної пенсії, Міра Бірер — дочка багатого адвоката, один професор, видавець, малює та інші пани, а не пролетарі. Іде їм про ніщо інше, а про те, щоб жиди запанували над усім світом так, як уже панують у Світах.

Прижмуреним оком.

На днях приїхав до села Вороблика на контролю шкільних дітей „коронний дзекан“ з Дошна, о. Вахнянин. Він хотів довідатися, чи українські діти — не жалуються на свого о. катехиту, та чи часом він не „перепачковує“ в школі „проклятуцію України“. Давніше діставши шкільні діти католицький журнал „Наш Приятель“, але тепер новий „курс“ заборонив обдаровувати українську дитину вишном католицьким часописом. Але ніхто не може заборонити українській дитині в хаті читати „Нашого Приятеля“ та „Дзвіночок“. Друге дивне явище з так званими „літаючими учителями“ в Новосанденччині. Саме для поборювання анalfабетизму на Лемківщині, власті урухомили т. зв. „літаючих учителів“, котрі мають учити 3 дні на тиждень у таких віддалених оселях, звідки діти зо-

гляду на далеку віддали від шкіл, не мають змоги вчитися в школі. Чи для наших дітей ця новість буде корисна, належить з огляду на відомі обставини сумніватися; впрочім побачимо. Дай Боже.

З нафтовою ропою теж не годні на Лемківщині йти до ладу. Відкривають вправді на Лемківщині шораз більше нафтових шибів, як ось на невеликій глибині відкрили нафтові джерела на передмістю Горлиць та в Торговиськах біля Вороблика, де побудовано ряд нових шибів, одначе в цій роботі не видно ані плянності, ані теж відповідної організованості. У зв'язку з цими відкриттями, кілька нових фірм нафтових заcontractували терени у Вороблику Корольовському, та збідніле, бо малоземельне населення з напруженням же на роботу та водночас на поправу своєї долі. Врешті гляньмо на терени у Ванівці коло Коросна, аж просяться, щоб зачати верчення. — Багаті наші Карпати, лише добути це земне золото, а ми волеємо в американських підземних „майнах“ коротати свій вічний — лишаючи своє багатство не для рідного карману. А як би так замість держати гріш у вузлуку — заснувати хоч одну українську нафтову кооперативу — чи не гаразд? Щиро радимо та вказиваємо радо будемо служити. До праці браття, земличка свята же на роботі руки. Чей не слава відволікати, аж дехто буде під нашим порогом багатіти!

ВИРІЗКИ З ПРЕСИ.

Краківський „Курієр“ подає вістку, що будова першого в середній Лемківщині римо-католицького костела для поляків у Висовій (коло Горлиць) добігає до кінця. До приспінення будови святині причинилася велика жертвеність краю, що дійшла до 6.000 зл.

„Голос Народу“ (ч. 262) в статті п. н. „Альгоголь — пани“ пише на тему півства таке: „Чи саські часи (польська приповідка: За круля Саса едьз і попуцый паса) не причинилися до упадку народу? Чи польські „куліги“ й півство шляхти, шляхотські горальні, „панські“ коршми з невідступним жидом-орендарем не нищили духа польського народу? У відродженій Польщі законодатний сойм вибрав для альгоголю привілей монополію. Чи щасливо? Несповна двадцять літ оцього монополію, а перед нашими очима пересуваються найсумніші картини. Поть міста, не село. Проїзали ми вже мільярди, жертвуємо недільним і святочним спочинком, майже половину доходу з оцього джерела втискаємо в чужі і нам ворожі (розумій — жидівські — зам. Ред.) руки. Навіщо арештово писати, коли миротатні, керуючі Польщею державні мужі, мають це в статистиках, ну й бачуть наслідки! Пан Альгоголь, що його в Польщі упривілеювали, іде почерез народ, а за ним проклятий й брязкіт кайдан в'язнів св. Хреста, Фордону, Вісніча, Бригідок — кризь закратовані вікна з божев'ялям в очах глядять Кульпарків, Кобежин, Творки (заклади для божев'яльних — пояс. наш) й інші заведення нервово-вещерично-нахоточно хворих. Тисячі матерей-робітниць проклинає неистування своїх чоловіків й їх нелюдське життя, — мільони босих, обдертих, чекаючих на ложку страви й кусень батьківського хліба дітей гине в крутій злидні й розпусти. Сидкується бідний учитель у школі оформити душу й тіло бідної дитини; на ніщо йде його зусилля, бо нівечить його злий примір батька, який більше любить альгоголь, як родину (всі підчеркнення наші). Відтак утримання приютів нелітніх злочинців, лівування мільонів хворих у всій державі на альгогольні захворіння, витрата сьомьє тисяч днів праці — ось сьмьє за те, що в Польщі упривілеювали альгоголь...“ Рано, в полудне, вечоро, перед ідою, по їдї читайте любі Брати оці рядки всім шпиритаяникам, кропяникам — може це їх отвезти!

Церковні брокати, борти, френдзіл, паняму і нитки Д. М. С. до вишивання фелонів і фан, готові фелони, фаня, пауки, хрести, чаші, дзвона, прапори для Товариств і відзнаки, евангелії і прочі церковні книги, образи і образці, світло і кадило.

купуєте й замовляйте в українській кооперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Рипок 43/Л.

і в П сідлепах: у Львові, Руська ч. 20.
в Перемишлі, вул. Косцюшка ч. 5.

Радісний День.

ВЕЛИЧАВЕ ТОРЖЕСТВО ЗПРИВОДУ ПОСВЯЧЕННЯ ЧИТАЛЬНО-КООПЕРАТИВНОГО ДОМУ

День 5. вересня цр. це дата, яка глибоко заховалася в душі й серцях мешканців села Опарівки.

Дві причини склалися на таку велику радість: пращання нашого ревного українського душпастиря Вєс. о. Андрія Кота за своїми вірними, перед вступленням його в нове життя, в монаший чин. Друга причина: в цьому дні при участі доколичного українського священства, світської інтелігенції, Т-ва „Луг“ з Бонарівки, делегатів Матрірного Т-ва „Провсвіт“, редактора А. Курдидика, філії „Провсвіт“ з Сянока, просвітського лустратора П. Венгльовського, делегатів українських товариств з сусідніх сіл та великої маси громадян, посвячено читальняно-кооперативну домівку в Опарівці.

Незвичайно святочний настрій вже від ранку; в церкві багато народу, доколичної інтелігенції. Хор старається якнайкраще заспівати, при пращальній Службі Божій о. Кота. Перед одпustom у чудово вишитому фелоні виходить о. Кот на проповідальнищо. Між народом наступає порушення — нервова міна вкриває лица вірних та їх пастиря. — „Відходжу від Вас, говорить отець проповідник, — мої Парохіяни, то ж послухайте в останнє слов'я душпастиря, що він Вас до любови Бога, народу та правди. У Церкві й поза Нею виховавав я Вас на людей чесних, характерних; визнаю усіх до праці в своїх товариствах, читальні, кооперативі. І сьогодні пригадую Вам цей переказ про батька й дванадцятьох синів, яким він велів зломити дванадцять галузок і ні один з них не потрапив цього. Відтак батько взяв вязанку й ломав галузку за галузкою та сказав своїм синям ось що: Як будете жити в згоді, єдності, держатися спільно, як оці галузки, то нема сили, сили, щоб вас зломити; а як ні, то станеться з вами те, що з тими галузками, яких я без труду поломив.

Єдності й я Вам бажаю та за неї буду Господа молити. Були на жаль такі, що ставляли колоди в праці: може вони не знали, що роблять, може несвідомі послушали чужого підпенту, — тим я прошо! у вірі, що вони пізнають свій блуд, осудять самі свої вчинки — та творчо працюватимуть на славу Бога й українського Народу“.

Велике вражіння викликали ці слова на вірних, ревні слози зворушення, — душевні тортури в тих, що переживали докори своєї совісті за нечестиві свої діла. На закінчення святої Хвали Божої кількакратне сердешне, бадьорє многоліття для дорогого о. Кота, врешті церковний Гимн: „Боже Великий, Єдиний...“

Пізніше панахида (в 14 год.) в церкві за померших членів читальні й кооперативи в Опарівці, яку відправили Впр. оо. Декан І. Клофас, Уський і Кот. Здовж прекрасної церкви, на куполі якої намальовані чотири тризуби в терново-вінку, усталилися двійками Луговички й Луговики з Бонарівки, в одностроях, вишивках, робили дуже миле щиро українське вражіння. Кругом масн народу, яких церква не всилі помістити. По панахиді всі уставляються в церковний похід, який іде з процесією під „читальняно-кооперативний дім“.

Не бачила ще Опарівка такого величавого походу. Посвячення, привітні вписуються до памятової книги. Впр. оо. Декан І. Клофас, колишній незвичайно люблений в Опарівці парох, у своїйому слові глибоко релігійного та патріотичного змісту визнавав, щоб оця навопсвячена станиця була дійсно місцем виховання на добрих синів Церкви й українського Народу. Ця подійна служба — Богові та народові — є запорукою, що Опарівка, цей острів встоїться та нема хвилі, щоб його залязала.

Безпосередньо по тім відбулася в салі академія. Відспівано кооперативний і просвітський Гимни. Голова читальні, Павло Осолінський подав начерк розвою культурно-освітнього життя в Опарівці, підчеркаючи великі заслуги Впр. оо. Клофаса, Хархаліса та Кота. Дальше хор, під умілнм проведом Олександра Колодійчака, відспівав пісні: Задзвенімо разом браття, Думу про зруйновані Січ та другі. Михайло Колодійчак віддеклямував вірш І. Франка „Каменярі“. Відтак знову хор пречудово відспівав „Ой на горі...“ кантату про страшний суд й інше. Публіка не могла налюбуватися гарно введеною пісню та несправочними оплесками домагалася повторення. Треба признати, що диригент багато вложив праці в хо-

ОВОЧЕВІ ШЕПИ І КУШІ

першої якості, здорові і певні щодо відмін, закваліфіковані Комісією Львівської Хліборобської Палати доставляе до осіннього садження найбільша українська шкідка

Д. ТЕРПИЛЯКА

в Залукві почта Галич

телефон Галич ч. 1. ПКО ч. 500.855
Жадайте цінників та оферт.

рові продукції та виявив свою пильність і талан.

Дальше входить на сцену витиний бурею оплесків редактор „Неділі“ Анаголь Курдидик, делегат Матрірного Т-ва „Провсвіт“ зо Львова. — Лемківщина висловлювала своє привязання й тугу за Львовом, нашим центром. Поява делегата на сцені в Опарівці — це доказ нерозривної звязи духа, доказ, що центр й Опарівка тісно з собою звязані в одну цілість, одну спільну думку й мету — як один є український Нарід. Цей підсвідомий, але стихійний захвист — це яркий протест проти ділення одного здорового організму на якісь регіональні племена. Ввижалося, що то сон, мрія, що чуємо, як говорвнт Львів, але це була дійсність:

„Не бітєся, Ви не самі — за Вами Львів і цілий український Нарід“. — Браття Опарівчани!

Чи могла бути більша радість для забутих наших Братів, як оці повної віри слова! Ми Опарівчани віримо, що ми не маленькі мушки, щоб нас скоро здушити; в нас сила духа, що пливе з почуття гордості приналежності до 45-мільйонного українського Народу. Тож городе Льва, як почуєш звт свого делегата про нас, не забувай за нас, бо за Сяном тисячі твого народу живе твоім життям!

Торжество закінчено відспіванням Національного Гимну. Безпосередньо по тім Луговички з Бонарівки, при відповідних виравах відспівали благальну молитву, підносячи часто руки до Сходу. Відтак Луг з Бонарівки в карних рядах, організовано, незвичайно гідно, з пісню на устах відійшов до свого села, захоплюючи своїх. Торжество залишило незатерте вражіння в Опарівці й околиці.

Учасник

Вирівнюйте передплату та присилайте належність за кивками!

З наших сіл і міст

ПОЛЯНИ, ПОВ. КОРОСНО.

Парохіяльний Комітет при греко-католицькій церкві в Подлях, короснянського повіту, на основі зібрання старства, покликав мене до збирання добровільних жертв у цих околицях, на викінчення місцевої греко-католицької церкви. Вислід тої збірки не був дуже лихий, на нинішній досить тяжкий час.

Одні щиро і значні датки дали на згадану ціль і вписували до призначеної на це книжки; другі знову жертвували менші ставки, а були навіть і такі, що „крізою“ викручувалися.

Чогось не став людям на добру ціль, На купно для дітей гарного національного часопису, яким є „Дзвіночок“. На добру книжку. Чи дійсно вже такій тяжкій час? Не зовсім воно правда. Тепер більше люди видають на вбрання як дашніше. Дашно, як купив чоботи, шапку й кожух, то вистарчило на літа, а все проче було своє. А сьогодні кілько то видається грошей? І то все одню хлопечь чи дівчину.

Такий хлопечь мусить мати ляквн, блюзу і сподні з усіма придбашками. наче урядник, що дістає кількасот зл. місячно. І то хоче мати не лише раз на рік, але кілька разів. Те саме з дівчиною. Шо неділі інші мешки та річки блискотки. Дашніше менше коштувало вбрання родину, як нині сина чи доньки.

Деякі речі є конечно потрібні в хаті на господарстві, як сіль, мило, сірник, нафта; їх мусить купити. Жертва на церкву теж важна справа. Чи не треба церкви викінчити, зглядно поправити, прикрасити. постаратися про ризи, світло? Чи будемо в своїх хатах без світла? Чи будемо ходити за всіди в старому одязі? У греко-католицькій де ходили наші прадіди, діди, батьки та будуть ходити наші грядчі покоління, там має бути тепло і брудно? Чи це не важна справа?

Все мусить нам вистарчити на те, щоб зложити офіру на річ церкви, чи на яку іншу добру ціль. Все мусимо найти гоші на набуття для дітей і для цілої родини, яка є коміркою суспільного життя доброго часопису і книжки. Без того будемо порожні, сумні й мертві в душі!

Василь Савина.

СЕЛИСЬКА КОЛО ДИНОВА

Репрезентатійний концерт українських народних пісень.

Дня 26, IX, ц. р. за старанням Відділу чит. „Просвіти“ в Селиськах, а по думці п-ва Стециків улаштовано концерт з назвою „Репрезентатійний концерт українських народних пісень“. Зрозумівня та любов до рідної пісні серед громадянства Лемківщини кольосальне, поведінка публіки підчас концерту взбіла, чого місто маючи інтелігенцію не може вдержати, бо коли чітасмо рецензії наших критиків - музиків, стрічаємо атаки на публіку, мовляв, „публіка неможлива“.

Точно в заповіджений час починається цей досі небувалий і непрактикований, а лючи певний копісний результат, концерт. Починає його „Торжествена кантата“ Людкевича, відспівана спільними хорями в Володзі та Селиськ під лпн. Михайла Добша. Пісня хоч тудна, одначе під доброю кермою диригента вчпала прегарно.

Реферат як формою, так змістом вичеплюючий. Виголошений ясно та зрозуміло, поливаючи неабяку моральну користь. Концерт репрезентували чотири хори.

Хор з Глудна змішаний з Варою в першій частині відспівав: „Ой зйшла зоря“, „Луми мої“ та „Розриту могилу“. Пісні як на початку, ючий хор з Глудна дещо за трудні. Чоловічий хор виявувався дещо краще, з боаком тенора першого. На загал вражіння добре та є налія, що при більший праці та зрозуміли співаків а з другої сторони при старанні диригента хор осягне свій рівень.

Вже краще представляється хор з Іздебок під дир. п. Ванчицького. Репертуар дірваний в міру свого хору чисто народний „Ой на горі василечки“, „Ой вербо, вербо“, навіть „Хор птви“, виходить гарно.

Ефект — в альтах самі хлопчики, що на слухачів сильно ділає. Вражіння дозволяюче; чисельно хор малий, видно, що „Не дріжати — а добувати знання та освіту“!

Найсимпатичніше вражіння робить хор з Володжа. З кожного (а) співака (и), бе та певність та бадьорість, а це найкращий і необхідний здобуток кожного хору. Спі-

Не вільно нам забувати,
що всілягі

ЦУКОРКИ
ШОКОЛЯДИ
Й СОЛОДКЕ
ПЕЧИВО

купуємо тільки з правдиво
української фабрики

„ФОРТУНА НОВА“

ває легко, лагідно, а що найважніше виразно, кожне слівце виразне, чого не було ані в одному з вчислених хорів. Добра вимова слів — фундамент ніжності - дбайливості. Слів для Лемка — енциклопедія. Голосовий матеріал чудесний. З чуттям відспівано „Кант про Страшний суд“, Вечерниці з драми „Назар Стодоля“ укл. Нішинського, Дзони й другі. Маємо надію, що хор Володжа не покине думки стати найкращим хором Лемківщини. Диригував Мих. Добш.

Врешті слід згадати про хор Селиськ під проводом п. Стеценка, що відспівав на закінчення низку гумористично - ревівних пісень, як „Трр коно, до цебра“, „З пирогами“, „Край дороги“ й інші.

Одно добре, що з поважного тону моментально переходить публіка в сміх, що є дуже корисним. На закінчення кілька слів теплих сказав п. Стецик, подякував всім за нинішній вечір, що прибули громадою, в першій мірі пану комендантові, який не міг довше вислухати похвал і в часі промови з радости втік, вквіці Всечесн. отцяи. Не дивниця, бо „Гром. Голос“ рівнож похвали священникам складає на кінці. А так не повинно діятися, бо всім нашим священникам належить перша подяка за їх ідейну працю.

Сила та голосовий матеріал надзвичайно добрий, тому гріхом було би не розширяти діяльності в напрямі музичного життя.

Вечір закінчено Національним Гімном.

Бачимо, що музика і на Лемківщині починає розвиватися!!

ЦЕНТРОСОЮЗ

поручає
сільським господарствам солідні

машини
штучні погної
і всіляке сільсько-господарське приладдя

Юліян Тарнович.

Історичний словник Лемківщини.

Мшанна, українське село з українською греко-католицькою церквою Успення Пресвятої Богородиці, збудованою в 1865 році, віддалене 14 км, від Дуклі, поселене в XIV, сторіччі (АГЗ III 24) та надане окремими привілеями про вируб лісів. На мшанецькому греко-католицькому кладовищі спочивають тілні останки бл. п. о. Степана Тарновича, бувшого пароха в Мшанній.

Нагір'яни, давніше чисто українське село з українською греко-католицькою церквою святого Апостола Петра й Павла, збудованою в 1848 році; приналежне до української парохії у Волі Сеньковій біля Буківська, від 1794 року.

Надїзд, польське село коло Шимбарку в Горличчині.

Надоле, польське село в Дуклянщині (АГЗ III 16).

Надоляни, мішане село коло Новотанця (20 км від Сянока), поселене на двірських грунтах. Небоцько, первісно українське село, прилучене в 1801 році до української парохії в Яліні коло Грабівниці Старенської (АГЗ XI 726).

Небісець, польська оселя коло Стрижева. Невістка, первісно українське село біля Березова, приналежне до української парохії в Іздебках.

Невидна, польська оселя коло Стрижева. Незнайова, українське село з українською греко-католицькою церквою святих Безсребрянників Косми й Дам'яна, збудованою в 1780 році; поселене в XIV сторіччі.

Ніздрець, первісно українське село (до XVI, сторіччя, місійна праця Катерини Валовської) коло Динова, приналежне до української парохії в Глузнім.

Нова Вєсь, велике українське село з українською греко-католицькою церквою Родження Пресвятої Богородиці, збудованою в 1795 році; віддалене 22 км, від Нового Санча; поселене в XIV, сторіччі („Наш Лемко“ IV Рік.).

Новий Санч, місто з Богослужбебною каплицею святого Отця Николая, мурованою в 1911 році. (Окремо: „Сандецька Земля“).

Новиця, українське село, віддалене 14 км, від Горлинь, з українською греко-католицькою церквою Преподобної Матері Параскевії, збудованою в 1843 році та каплицею Успення Пресвятої Богородиці, збудованою в 1889 році; село поселене в XV, сторіччі.

Новосілля - Гневош, українське село з українською греко-католицькою церквою Покрови Пресвятої Богородиці, збудованою в 1895 році; віддалене 11 км, від Сянока; відоме вже XIV, сторіччі з судових городських актів (АГЗ XI 137). До гарних діл новосілян, що їх історія записала, належить вибудування величавої української греко-католицької церкви на горбку, яку здалека видно та яка є оздобю „Снянського Поділля“; що церкву будували новосіляни проти волі всіх маючих власть за намісника Казимира Баденього (він поборював як австрійський міністр внутрішніх справ український національний рух, був намісником Галичини в 1888—95 роках), який аж на місце, сто-

до Новосілець приїхав, щоб побачити свою неміч проти доброї збірної волі громадян, Новосілячани, завдяки нашому українському греко-католицькому обрядові, що його передали нам предки в самосвідомості й самопошанні своєї нації, не могли відкритися краси українського католицького обряду, ані цєї культури, що надбанням — вивітом тисячлітнього життя нації стала; глибини душі не можна змінити. У своїй суворі - поважній красі український католицький обряд найвеличавіший серед інших християнських обрядів. Село Новосілля звалось зразу „Нова Оселя“. Приставку „Гневош“ додали до первісної назви в 1885 році, в часі будови залізної дороги. З Новосілець родом Впр. о. Крилошанин, Йосиф Маринюч, добромильський декан і парох Війська біля Пацлавської Кальварії, Його брат, Антін Маринюч є гімназійним професором.

Новотанець, мішане село, віддалене від української парохії в Сеньковій Волі 3 км.; звалось в своїх початках: Березово.

Обарім, колиш українське село з українською греко-католицькою церквою Преображення Господа Нашого Ісуса Христа, збудованою в 1828 році, відновленою в 1929 році. (Гляди: Ф. Коковський: Східними межами Лемківщини, Львів 1936).

Обрінова, українське село, на основання якого дав польський король Казимир Великий право Яковині Іскри (25, січня 1352 року) в лісах, що звались Обривні і Брахици над рікою Вислокою, щоб він поселит там село на німецькій праві під назвою Обрінова. Ця надана королем назва не вдержалася; село від свого осадного Іскри вже в XV, сторіччі звалось Іскриною й ця назва досьогодні вдержалася. Іскриня польське село.

Одерне, польське село коло Коросва, було в давнині гніздою роду Каманецьких з замком Каманець на території села Одріконь, котрого звалища заховались досьогодні (АГЗ XI 2531).

Одрехова, велике українське село з українською греко-католицькою церквою святого Іоана Хрестителя, мурованою в 1817 році; віддалене 20 км, від Сянока, 4 км, від залізниці в Заршині, 9 км, від Риманова; відоме вже в XIV, сторіччі (АГЗ XI 260).

Ожинна, українське село при чехословацькому кордоні, віддалене 14 км, від Крамліної, з українською греко-католицькою церквою святого Василя Великого, збудованою в 1867 році; дочерне української парохії Граб — 3 км.

Ольховець, українське село з українською греко-католицькою церквою Перенесення Мошей святого Отця Николая, збудованою в 1934 році; віддалене 16¹/₂ км, від Дуклі.

Опарівка, українське село з українською греко-католицькою церквою Родження Пресвятої Богородиці, збудованою в 1912 році, відновленою в 1932 році; стара невеличка церква була в Опарівці ще в 1700 році; до Стрижева над Вислоком 9 км., до Коросва 24 км.; відоме вже в XV, сторіччі.

Оріхівці (Оріхівниця або Одрехівка), польська оселя коло Березова.

Павлокома, українське село з українською греко-католицькою церквою Покрови Пресвятої Богородиці, мурованою в 1909 році; віддалене 7 км, від Динова, 32 км, від Березова; поселене в XV, сторіччі. (Гляди: Ф. Коковський: Східними межами Лемківщини, Львів 1936 р.). (Далі буде).

Найбільший і найдешевший український календар

„ЗОЛОТИЙ КОЛОС“

НА 1938 РІК.

вже вийшов з друку і продається ПО ЦІНІ 1.— ЗЛОТИЙ.

Чотирикolorна місцева обгортка, 200 сторін друку, багато ілюстрацій, різнородний і дуже цікавий зміст.

Дістати можна у Мужів Довіря „Народньої Справи“ і в усіх українських книгарнях. Хто замовляє і примірник, мусить додати ще 30 гр. на пересилку. НАРОДНЯ СПРАВА, ЛЬВІВ, КОСЦЮШКА 1 а.

ОПЛАТИ В МІСТАХ ДЛЯ СЕЛА.

В деяких околицях нашого краю жалуються люди, що тамешні уряди міст побирають від людей оплати за постій фір на міських площах. Це поступовання протиаконне, бо закон з 3 грудня 1935 (ДЗРП ч. 88 поз. 544) зніс право міст побирати всілякі оплати. Цей закон між іншим постановляє так: 1) „Зноситься право самоврядних союзів побирати митні, містові на публичних дорогах оплати, як також т. зв. копиткові оплати, рогаткові при віздах до міст й оплати за постій на дорогах і публичних місцях, без огляду на публично-правний титул, на якому побір тих оплат спирався“.

2) Принцип уступу 1. не відноситься до оплат, які побираються за уживання торговців. Під торговцею розуміється урядження в розумінню арт. 2 букв. в) розпорядку Президента Річносополітї з дня 27 жовтня 1933 року в справі унормування обороту господарськими звірятами і дробом, як також куртового обороту мисом (ДЗРП ч. 85 поз. 639). Знов інший закон забороняє продавати всілякі тварини в торговий день, як також один день перед і один день по торзі — поза торговцю. Деякі міські управи вважали за торговцю місце, де стають селянські фіри в часі торгових днів і продають хліборобські продукти (мало, бараболи, буряки, овочі, збіжжя і т. п.). Це є протизаконне і ту справу вяснив Львівський Воевід-

ський Уряд. Також в обіжнику Міністра Внутрішніх Справ з грудня 1936 р. до всіх старостів у справі укладання самоврядних премінарів бюджету сказано, щоб міста звернули увагу на дохід із торгових оплат від перекупнів, однак не вільно побирати оплат від селян. Браї протизаконного стягання таких оплат повинні наші селяни домогатися поспідки за заплачену оплату з зазначенням, за що заплачено. Про незаконне стягнення треба повідомити своє Староство, виказуючися поспідкою, або Філію Т-ва „Сільський Господар“, пересилаючи їй при ти поспідку заплаченні оплати. Згідно з розпорядком Централї Філія обов'язана тою справою зайнятися.

Великі суми складаються з дрібних копт. Складай постійно сотники, а дійдед до тисячів. Свої опадности зложись найкорисніше в

КООПЕРАТИВНИЙ БАНКУ

„ДНІСТЕР“

у Львові, ул. Руська ч. 20.

1000 нових покупців

знаменитої пасти

ЕЛЕГАНТ

дасть працю

1-му безробітному, що є Вашим братом!

Купуйте тільки

найкращі шевські кілки

ДЕНДРА

фабрика

у

у Львові

вул.

Потоцького

ч. 85 а.

ЖЕРТВИ.

На хрестинах у громадянина Михайла Крутея в Дальовій Біл Ясниськ збрав Іван Кухта на „Рідну Школу“ ал. 2.05. Боже запласть.

Чи Ви пробували вже

„ПРАЖИЊ“

Якщо ні —

то купіть-сейчас і спробуйте, бо це дуже смачна і здорова кава для дітей і для старших!

Вирабляє кова. фабрика домішок до кави

„Суспільний Промисл“

Львів — Богдан в. 30.

БРАТНЯ ЛЮБОВ

кріпша від камінних стін.

Повість з життя загонивої шляхти з початку ХХ віку; написана Іваном Філіп'яком, Самбір 1937, стор. 231, ціна за 1 примірник 2 ал. Накладом Філії Товариства „Прогресив“ в Самборі, (Бельчича 18х12).

Відомий нашим Читачам, український письменник, професор Іван Філіп'як збагатив нашу народню скарбницю ще однією своєю кничкою працею. В кничці під вище поданим надолковом замалював він у приступний, легкий спосіб життя нашої загонивої шляхти, що приманкою на пасивних „облесених“ похваломі та обіцянкам, давала себе водити за нос; що гірше ця шляхта, в своїй глупій задикуватості поگردливо дивлячися на „простого“ хлота та своєю пияцькою поведінкою ширяла лише моральну тільку у сеї та врешті хотіла пасожитувати на здоровому, бо тверезому й незлодею загартваному організмі „нешляхтича“.

Перед нами два світи: перший застарілий, заскаржаний у своїх шляхтоцьких звичках і поглядах, „—“ ст, коби добре посподіти, попити та держатися пияцької клямки“, в особі прередкта Заморинського, який своєю доту Людмилу дає читати на „паню“ — другий же творча, дейна, повна жертвенности праця для свого обездоленого народу за його братню одність; праця, що не знає жадних перепон у змаганні за краще завтра народу, бо сильна воля лопить всі занори на шляху — це народний учитель Гужалюк, який ціле своє життя, кожну відьну хвилину присвячує своїм братам селянам. Побічні особи доповнюють загальний образ збужденого з викривної дрімоти нашого села.

Книжка може спонирити велику роботу, якщо всі читальці подбають, щоб во на нашлася в кожній чит. бібліотеці.

ЮТ.

В СЛІДУЮЧОМУ ЧИСЛІ БУДЕ ПРОВОДЖЕННЯ ВСІХ СТАТЕЙ ТА ГОСПОДАРСЬКА СТОРІНКА. РЕДАКЦІЯ.

Проти РОЖИЦІ безрог треба шестити безроги сировицею і щіпалкою.

Шурі нищить РАЙНИНА.

Пальні миши нищить МИШИНА.

„СЕРОВАК“

Сп. з О. В.

Львів, вул. Сенаторська ч. 5.

Тел. 201-07.

Перепроваджує відшурення. На бажання інформації.